

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno a příjmení diplomanta: Marko Havaš

Téma práce: Význam viktimologie pro prevenciu kriminality

Rozsah práce: 72 stran (87 stran včetně obsahu, seznamu literatury, abstraktu a dalších povinných součástí)

Datum odevzdání práce: 16. 4. 2020

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Andrea Beranová, Ph.D.

Oponent diplomové práce: JUDr. Jiří Krupička, Ph.D.

1. Aktuálnost (novost tématu): Diplomant si pro svou práci zvolil téma viktimologie a jejího významu pro prevenci kriminality. Jedná se o téma velmi aktuální s ohledem na rostoucí význam oběti jako subjektu práv v moderním trestním řízení. Zároveň se však i v současnosti lze setkat s necitlivým přístupem orgánů činných v trestním řízení k obětem trestné činnosti, což může mít nejen vliv na sekundární viktimizaci oběti, ale například i na kvalitu její výpovědi v trestním řízení. Současně mohou poznatky viktimologie velmi dobře sloužit při předcházení trestné činnosti, a to zejména v těch případech, kdy má oběť vliv na rozhodnutí pachatele spáchat trestný čin (někdy se hovoří o tzv. provokující oběti“, byť tento výraz může být chápán poněkud nevhodně stigmatizačně). Na tomto podkladu se tak otevírá dostatečný prostor pro zajímavé a originální zpracování tématu.

2. Náročnost tématu na:

a. Teoretické znalosti

Autor v diplomové práci prokázala dostatečné teoretické znalosti nejen z kriminologie, ale částečně i trestního práva procesního potřebné k dobrému zvládnutí zvoleného tématu.

b. Vstupní údaje a jejich zpracování

Diplomant prokázal více než dostatečnou orientaci v odpovídajících materiálech a dokázal oddělit pro svou práci podstatné zdroje od těch nepodstatných. S ohledem na neomezenost tématu pouze na českou (slovenskou) národní úpravu přitom práce vyžadovala sběr potřebných dat i ze zahraničních pramenů, včetně statistických výzkumů, jež často lze využít i v našich národních podmínkách. Na získání těchto informací diplomant nerezignoval, což se v práci pozitivně odráží.

c. Použité metody

Při vytváření své práce autor používal standardních vědeckých metod typických pro danou problematiku, tedy zejména analýzu a komparaci cizích textů.

3. Kritéria hodnocení práce:

a. Splnění cíle práce a samostatnost při jejím zpracování

Autor si hned v úvodu vytyčil za cíl představit viktimologii jako vědu zabývající se obětí trestného činu a způsoby, jakými oběti pomoci, a zároveň ukázat, jaké mají tyto poznatky praktický význam pro prevenci kriminality. Lze konstatovat, že ve své práci takto široce a

obecně stanoveného cíle dosáhl, byť dle názoru oponenta se mu to podařilo zejména ohledně představení viktimologie jako takové, ohledně jejího vlivu na prevenci kriminality (tedy vlivu na předcházení trestné činnosti) již méně. Učinil tak ovšem samostatně a způsobem, který odpovídá základním požadavkům na obdobný druh vědecké práce.

b. Formální členění práce a její logická stavba

Předložená práce splňuje po formální stránce všechny požadavky. Celkově i s přílohami je vypracována na 87 stranách, přičemž vlastní text včetně úvodu a závěru obsahuje 72 stran. Nechybí abstrakt v českém a anglickém jazyce i seznam klíčových slov.

Text sám je přehledně strukturován do 6 kapitol, které se dále člení na jednotlivé podkapitoly. Takto pojatou strukturu autor doplnil úvodem a synergickým závěrem, což odpovídá obvyklému způsobu vnitřního dělení diplomových prací. V prvních dvou kapitolách (cca 1/3 rozsahu práce) se autor zaměřil na vymezení a kategorizaci kriminality jako takové a její prevence. Třetí kapitola pak představuje viktimologii a její vztah ke kriminologii. V následujících dvou kapitolách (více jak 1/3 rozsahu práce) se autor věnuje již samotné oběti, její definici, typologii, procesu viktimizace a pomoci obětem překonat následky trestné činnosti. Závěrečná (jakoby zvláštní) kapitola pojednává o některých viktimologických aspektech domácího násilí a seniorních a homosexuálních obětech domácího násilí. Diplomant tak pro svou práci zvolil celkem logickou strukturu, která čtenáři pomáhá v dobré orientaci v práci. Kritická připomínka oponenta však směřuje do označení kapitoly 6, neboť není zřejmé, proč ji autor nazval „Využití viktimologických poznatků – problematika domácího násilí“, když o využití viktimologických poznatků v podstatě vůbec nehovoří, pojednává toliko o (vybraných) viktimologických aspektech domácího násilí. Autor jinak při svém výkladu postupuje od obecného ke konkrétnímu, takže práce je srozumitelná pro běžného čtenáře.

c. Práce se zdroji (včetně využívání cizojazyčných zdrojů a citací):

Autor s ohledem na zvolené téma zvolila více jak reprezentativní okruh pramenů, přičemž využívá řadu pramenů zahraničních, což se v práci velmi pozitivně odráží. Diplomant s prameny rovněž umí velmi dobře zacházet, jednotlivé poznatky nejsou propojeny jen nějakými „oslími můstky“, nýbrž tvoří ucelený a svébytný autorský text. Autor správně v práci rozlišuje mezi citací a parafrází. Diplomant rovněž správně odkazuje na internetové zdroje, u kterých uvádí kromě kompletní webové adresy i datum zobrazení. Autor v práci využíval citační zkratky „ibid.“, přehlednosti odkazů na prameny by však ještě více pomohlo užívání také zkratky „op. cit.“.

d. Hloubka provedené analýzy (ve vztahu k tématu)

Hloubka autorem provedené analýzy tématu se jeví s ohledem na rozsah práce jako více než dostačující. Oponent však musí diplomantovi vytknout nevhodně zvolený název tématu práce, neboť autor se „vlivu viktimologie na prevenci kriminality“ věnuje v práci opravdu jen minimálně a jaksi mimochodem. Autor se totiž zvoleného tématu chopil značně zešíroka, až příliš se věnoval obecně kriminalitě a její prevenci, následně samotné viktimologii a na její vliv na prevenci kriminality již jaksi nezbývá místo. Místo toho svou pozornost upírá na „vliv viktimologie na prevenci viktimizace (ať už primární, sekundární či terciální). Sice lze připustit, že prevence primární viktimizace ipso facto musí vést i k prevenci kriminality, když bez oběti není kriminalita. U všech trestných činů to však neplatí a už vůbec to neplatí u prevence sekundární a terciální viktimizace... Poslední kapitola, byť domácí násilí představuje nejen z viktimologického hlediska velice zajímavé téma (stejně jako seniorní či homosexuální oběť domácího násilí), je pak jaksi vytržená z kontextu předchozích kapitol a zaslouhovala by si zpracování v samostatné diplomové

práci. Na tom nic nemůže změnit ani „hezký pokus“ diplomanta nazvat ji „využitím viktimologických poznatků“... Oponent však musí ocenit a vyzdvihnout, že práce rozhodně nepředstavuje jen kompilát cizích názorů. Jeho analýza cizích textů a poznatků je velmi zdařilá, tyto pak podrobuje kritickému hodnocení a polemizuje s nimi. Přitom také předkládá čtenáři na vykládanou problematiku své názory, které jsou dobře odůvodněné. Jedná se tedy o originální a kvalitní zpracování tématu viktimologie a oběti trestného činu.

e. Úprava práce (text, grafy, tabulky)

Úprava práce je na dobré úrovni. Členění do jednotlivých kapitol a podkapitol je přehledné a logické. Práce s poznámkovým aparátem je rovněž na požadované úrovni.

f. Jazyková a stylistická úroveň

Úprava práce je na slušné úrovni. Autorský text diplomanta je velmi čtivý, vyspělý a na dostatečné stylistické úrovni, který je i pro laického čtenáře srozumitelný. Práce netrpí velkým množstvím gramatických chyb a překlepů, tyto jsou spíše výjimečné a jsou činěny zejména v psaní čárek (srov. např. v úvodu souvětí o cílech práce).

4. Celkové zhodnocení a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Lze uzavřít, že předložená práce (odhlédne-li oponent od nevhodně zvoleného názvu práce) představuje velmi kvalitní zpracování tématu viktimologie jakožto vědy o obětech trestné činnosti.

Z toho důvodu doporučuji předloženou práci k obhajobě.

Při ústní obhajobě by měl diplomant zodpovědět tuto otázku:

Obhajte a blíže vysvětlete svůj názor na str. 23, že přijetí „zákona o prevenci kriminality“ by prevenci kriminality skutečně prospělo? Co by měl podle Vás takový zákon regulovat?

V případě úspěšné obhajoby navrhuju práci hodnotit klasifikačním stupněm: **2**.

V Praze dne: 10. 6. 2020

JUDr. Jiří Krupička, Ph.D.
oponent diplomové práce